

Štruktúra teritoriálnej informácie

1. Základné údaje o krajine
2. Charakteristika bilaterálnej relácie Porýnie-Falcko – Slovenská republika
3. Vnútropolitická situácia v Porýní – Falcku
4. Porýnie – Falcko v EÚ
5. Základná charakteristika hospodárstva Porýnia – Falcka
 - 5.1 Základná charakteristika hospodárstva
 - 5.2 Zahraničný obchod Porýnia – Falcka
 - 5.3 Vývoj zahraničného obchodu Porýnia – Falcka so Slovenskou republikou (vývoz/dovoz)
6. Ďalšie oblasti spolupráce medzi Slovenskou republikou a Porýním – Falckom
 - 6.1 Spolupráca v oblasti školstva a vzdelávania
 - 6.2 Krajania

1. Základné údaje o krajine

Názov:	Porýnie - Falcko (Rheinland-Pfalz, RP)
Rozloha:	19.854,21 km ²
Počet obyvateľov:	4.073.280 (údaj z 31.12.2016)
Hlavné mesto:	Mainz
Štátne zriadenie:	spolková krajina s vlastným parlamentom a vlastným právnym systémom v rozsahu, ktorý umožňuje spolkové zriadenie NSR
Ministerská predsedníčka:	Maria Luise („Malu“) Dreyer (SPD) od 16. 1. 2013
Prezident Krajinského snemu:	Hendrik Hering (SPD) od 18. 5. 2016
Zákonodarný orgán:	Krajinský snem (Landtag) zložený zo 101 poslancov, má 17 výborov a 5 politických klubov
Politické strany a ich zastúpenie v parlamente:	Sociálnodemokratická strana Nemecka (SPD) – 39 Kresťansko-demokratická únia (CDU) – 35 Alternatíva pre Nemecko – 14 Liberáli (FDP) – 7 Zväzok 90/Zelení – 6
Územné členenie:	24 krajinských okresov, 12 samosprávnych miest, 150 spoločenstiev obcí a 2263 miestnych obcí
Náboženstvo:	44,9 % katolíkov, 30,6 % evanjelikov, 3,8% moslimov (údaje z roku 2008)
Zastupiteľský úrad SR:	Generálny konzulát SR v Mníchove generálny konzul Ján Voderadský. Funkciu zastáva od novembra 2015 (6. novembra 2015 udelenie exequatur)
HK SR v konzulárnom obvode:	Stuttgart, HK Christopher Goeser (konzulárny obvod: Bádensko-Württembersko, Porýnie-Falcko, Sársko)

2. Charakteristika bilaterálnej relácie Porýnie-Falcko – Slovenská republika

Spolková krajina Porýnie-Falcko vykazuje nielen v rámci Nemecka, ale aj v európskom kontexte vysokú mieru stability.

V politickej oblasti neexistujú medzi SR a Porýním-Falckom problémové otázky, ktoré by spôsobovali napätie v bilaterálnych vzťahoch. Intenzita bilaterálnej spolupráce je však pomerne skromná.

Z významnejších bilaterálnych stretnutí a aktivít realizovaných v ostatnom období je možné uviesť nasledujúce:

Rok 2007

Apríl Predseda vlády SR R. Fico navštívil Mainz. Počas stretnutia s ministerským predsedom spolkovej krajiny Porýnie-Falcko K. Beckom boli prerokované témy možnej bilaterálnej spolupráce v oblasti hospodárstva, spolupráce na úrovni stredných a vysokých škôl;

Rok 2004

September Pracovné stretnutie ministra hospodárstva, dopravy, pôdohospodárstva a vinohradníctva H.A. Bauckhage s ministrom hospodárstva SR P. Ruskom. Bilaterálne stretnutie v Bratislave sa uskutočnilo počas oficiálnej pracovnej cesty ministra H.A. Bauckhageho do ČR, SR a Bulharska.;

Rok 2002

jeseň Hospodárska misia 10 podnikateľských subjektov z Porýnia-Falcka a Sárska do SR a ČR vedená štátnym tajomníkom ministerstva hospodárstva, dopravy, pôdohospodárstva a vinohradníctva G. Eymaelom;

3. Vnútropolitická situácia v Porýní – Falcku

Spolková krajina Porýnie - Falcko vznikla po 2. svetovej vojne, 30. augusta 1946, v dôsledku rozhodnutia francúzskej okupačnej správy, ktorá pri jej vzniku nevezala dostatočne do úvahy dovtedajšie teritoriálne štruktúry. Spolková krajina vznikla z časti bývalých pruských provincií na Rýne, z časti Hesenska na ľavom brehu Rýna a z časti, ktorá bola pod silným vplyvom bývalého bavorského kráľovstva.

Od roku 1991 predstavuje v Porýni - Falcku najsilnejší politický subjekt nemecká sociálna demokracia (SPD). SPD sa v tejto spolkovej krajine dostala k moci, keď pod vedením vtedajšieho predsedu Rudolfa Scharpinga (neskôr spolkového predsedu SPD a spolkového ministra obrany) vystriedala koalíciu CDU-FDP. Daná politická zmena predstavovala po 44 rokoch dominancie kresťanských demokratov (CDU) veľké prekvapenie aj vzhľadom na

skutočnosť, že Porýnie- Falcko bolo domovskou spolkovou krajinou vtedajšieho spolkového kancelára Helmuta Kohla. H. Kohl zastával v rokoch 1969 – 1976 post predsedu vlády Porýnia– Falcka.

Ostatné voľby do krajiného parlamentu, ktoré sa uskutočnili dňa 13. marca 2016 opätovne potvrdili dominanciu strany SPD aj vďaka veľkej obľúbenosti jej líderky a opätovnej predsedníčky krajinkej vlády Marii Luise („Malu“) Dreyer. Výsledok volieb viedol prvýkrát v histórii tejto spolkovej krajiny k vytvoreniu takzvanej koalície semafor (červeno-zeleno-oranžová), zloženej z SPD, strany Zelených a liberálnej FDP.

Aj keď sa líderka miestnych kresťanských demokratov a zároveň podpredsedníčka CDU na spolkovej úrovni Julia Klöckner pokúšala o zlepšenie imidžu svojej strany a jej návrat do krajinkej exekutívy, v ostatných voľbách jej snahu zmarila predovšetkým utečenecká politika kancelárky A. Merkelovej a vysoká popularita jej rivalky „Malu“ Dreyer.

Druhým „víťazom“ ostatných krajiných volieb sa stala relatívne nová (od r. 2013) pravicovo populistická, antiimigračná strana Alternatíva pre Nemecko (AfD), ktorá sa pri prvom pokuse dostala do krajiného parlamentu Porýnia – Falcka hneď s dvojciferným volebným výsledkom. Zároveň sa ukázalo, že strany tohto typu dokážu byť dnes už úspešné aj v dlhodobo prosperujúcej západnej časti Nemecka, nielen vo východných spolkových krajinách.

Parlamentné strany zastúpené v krajinom parlamente:

Porýnie - Falcko: 101 kresiel v krajinom sneme

	marec 2011	počet kresiel 2011	marec 2016	počet kresiel 2016	rozdiel oproti voľbám v roku 2011 v %
SPD	35,7%	42	36,2%	39	+0,5
CDU	35,2%	41	31,8%	35	-3,4
Zelení	15,4%	18	5,3%	6	-10,1
FDP- Liberáli	4,2%	0	6,2%	7	+2,0
AfD	0	0	12,6%	14	+12,6

Zdroj: volebné výsledky DPA

Staronová predsedníčka krajinkej vlády Porýnia– Falcka M. Dreyer bola zároveň k 1. novembri 2016 zvolená za prezidentku Spolkovej rady (Bundesrat) (predsedníctvo Porýnia – Falcka v Spolkovej rade do 31. októbra 2017).

4. Porýnie – Falcko v EÚ

Reflektujúc svoj význam, geografickú polohu a reálnu váhu v rámci Nemecka ale aj širšom európskom kontexte sa Porýnie – Falcko usiluje o aktívne pôsobenie aj vo vzťahu k Európskej únii. Na základe ústavného článku 74 Krajinskej ústavy Porýnia - Falcka, podporuje táto spolková krajina európsku integráciu, ktorá bazíruje na demokratických zásadách, princípoch právneho štátu, sociálnej spravodlivosti a dohliada na dodržiavanie zásady subsidiarity.

Vzhľadom na geografickú polohu Porýnia – Falcka, ktoré susedí s Luxemburskom, Francúzskom a Belgickom, predstavuje pre krajinú vládu politický, hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj Európy jednu zo svojich hlavných priorít.

Porýnie – Falcko, podobne ako aj iné spolkové krajiny, má svoje oficiálne zastúpenie v Bruseli, ktoré zabezpečuje kontakty k orgánom EÚ. Splnomocnenkyňou vlády Porýnia – Falcka pre spolkové a európske záležitosti je ministerka Margit Conrad.

V ostatných voľbách do Európskeho parlamentu, ktoré sa uskutočnili dňa 25. mája 2014 v Porýní – Falcku zvíťazila CDU, ktorá získala 38,4% hlasov. SPD získala 30,7 % , Zelení 8,1 % a FDP 3,7 %. Po prvý krát v histórii volieb do EP kandidovali aj zástupcovia Alternatívy pre Nemecko, ktorí získali 6,7% hlasov. Porýnie – Falcko zastupujú v Európskom parlamente 4 poslanci. CDU Porýnia – Falcka získala 2 poslanecké mandáty a SPD zastupujú v EP tiež 2 poslanci.

Krajinská vláda Porýnia – Falcka kladie osobitný dôraz na dobré susedské vzťahy a regionálnu spoluprácu, ktoré sú základnými prvkami procesu európskej integrácie. Aj vzhľadom na svoju geografickú polohu predstavuje preto jednu z priorít krajinskej vlády oblasť cezhraničnej spolupráce medzi územnými celkami.

Prvá partnerská spolupráca tohto druhu bola krajinou vládou Porýnia - Falcka podpísaná s francúzskym regiónom Burgund v roku 1962. V roku 2003 bola cezhraničná regionálna spolupráca rozšírená a zakotvená v tzv. „Sieti štyroch regionálnych partnerov“. Porýnie – Falcko tak na regionálnej úrovni úzko spolupracuje s francúzskym regiónom Burgundsko, Stredočeským krajom a poľským Opolským vojvodstvom. Predmetom regionálnej spolupráce je oblasť kultúry, vzdelávania, vysokých škôl, vedy, hospodárstva, životného prostredia, cestovného ruchu vinárstva, územného plánovania a politiky municipalít.

5. Základná charakteristika hospodárstva Porýnia – Falcka

5.1 Základná charakteristika hospodárstva

Hospodárstvo Porýnia – Falcka sa vyznačuje predovšetkým vysoko rozvinutým chemickým, farmaceutickým a strojárskym priemyslom ako aj poľnohospodárstvom s ťažiskom na pestovanie vinnej révy a cukrovej repy. Krajina je známa výrobou kvalitných vín a sektov a v rámci Nemecka je ich najväčším producentom. Približne 9 400 vinárskych podnikov spracúva v Porýní – Falcku takmer dve tretiny celonemeckej úrody hrozna.

HDP tejto spolkovej krajiny predstavoval v roku 2016 139,5 mld. EUR, a tým nárast o 1,5% oproti roku 2015. Porýnie - Falcko tak v roku 2016 vytvorilo 4,5 % celonemeckého HDP.

Porýnie – Falcko je siedmym najväčším exportérom v rámci Nemecka. Export Porýnia – Falcka činil v roku 2016 52,6 mld. EUR a import 34,6 mld. EUR. V roku 2016 zaznamenal export Porýnia – Falcka nárast o 2,5 % a import nárast o 0,9 %. Exportná kvóta, teda podiel exportu na hrubom domácom produkte Porýnia - Falcka činila v roku 2016 55 %.

Ukazovateľ	2013	2014	2015	2016
HDP (mld. EUR)	125,2	129,1	135,4	139,5
Rast HDP v %	+0,2	+1,5	+3,1	+1,5
Podiel na HDP NSR (%)	4,4	4,4	4,5	4,5
Miera inflácie (%)	+1,3	+1,4	+1,2	+1,2
Miera nezamestnanosti (%)	5,5	5,5	5,4	5,2
Export v mld. EUR	46,5	48,1	51,3	52,6
Import v mld. EUR	31,2	32,0	34,2	34,6
Saldo v mld. EUR	15,3	16,1	17,1	18,1

Zdroj: Krajinový štatistický úrad Porýnia – Falcka

K hospodárskemu rastu v roku 2016 prispel spracovateľský priemysel a služby, predovšetkým odvetvie obchodu, dopravy, gastronómie a IT.

TOP 5 najvýznamnejších firiem v Porýní – Falcku:

P. č.	Názov	Sídlo	Odvetvie	Obrat v mil EUR	Počet zamestnan.
1.	BASF AG	Ludwigshafen	Chem. priemysel	57. 550	111 456
2.	Mercedes-Benz Werk	Wörth	Automobilový priemysel	33.187	11. 700
3.	Boehringer Ingelheim Pharma	Ingelheim	Farma priemysel	15. 850	15 151
4.	DB Cargo Deutschland	Mainz	Špedícia	15. 128	68 400
5.	Hornbach Holding AG	Bornheim	Obchod	3. 755	17 000
6.	Schott AG	Mainz	Sklársky priem.	1. 992	15 000

Ťažiskom priemyslu v Porýní – Falcku je chemický priemysel a výroba plastov (BASF Ludwigshaven), výroba nákladných vozidiel (Daimler Chrysler Wörth), farmaceutický priemysel (Boehringer Ingelheim) a sklársky priemysel (Schott Mainz).

5.2 Zahraničný obchod Porýnia – Falcka

Porýnie – Falcko exportovalo v roku 2016 viac ako polovicu priemyselných výrobkov. V roku 2016 vyviezlo tovar v hodnote 52,6 mld. EUR, čím zaznamenalo nárast o 2,5% oproti predošlému roku. Celkovo 63% všetkých tovarov v hodnote 33,1 mld. EUR smerovalo do krajín EÚ. Nárast exportu do EÚ tak oproti roku 2015 predstavoval + 5,7%. Dovoz tovarov, predovšetkým z krajín EÚ činil v roku 2016 34,6 mld. EUR čím zaznamenal nárast o 0,9%.

Hlavnou vývoznou destináciou bolo Francúzsko (5,4 mld. EUR, + 10,2%) , nasledované USA (4,6 mld. EUR, +8,7%) a Veľkou Britániou (3,6 mld. EUR, +6,9%).

Najdôležitejšou exportnou komoditou sú motorové vozidlá a špeciálne vozidlá, produkty z platov, chemické a farmaceutické výrobky.

Hlavným dovozným artiklom sú chemické polotovary a minerálne oleje. Významnou dovoznou komoditou sú taktiež podvozky a karosérie.

Vývoj zahraničného obchodu spolkovej krajiny Porýnie – Falcko (v tis. EUR)

Rok	Vývoz	Dovoz	Obchodná výmena	Saldo
2012	46 296 531	31 389 681	77 686 212	14 906 850
2013	46 506 933	31 184 362	77 691 295	15 322 571
2014	48 125 751	31 993 926	80 119 677	16 131 825
2015	51 319 792	34 212 169	85 531 961	17 107 623
2016	52 574 056	34 605 964	87 180 050	17 968 092

5.3 Vývoj zahraničného obchodu Porýnia - Falcka so Slovenskou republikou (vývoz/dovoz)

Vývoj ZO SR so spolkovou krajinou Porýnie - Falcko (v tis. EUR)

	2012	2013	2014	2015	2016
Vývoz (zo SR)	315 775	356 454	363 619	397 089	421 863
Dovoz (do SR)	327 078	337 479	349 276	397 699	434 519
Saldo vzájomného obchodu	-11 303	+18 975	+14 343	-610	-12 656
Obrat vzájomného obchodu	642 853	693 933	712 895	794 788	856 382

Zdroj: Spolkový štatistický úrad, údaje k 21.4.2017

Komoditná štruktúra slovenského vývozu je do značnej miery orientovaná na výroby spotrebúvané v priemysle. Našimi najčastejšie exportovanými komoditami sú hlavne vozidlá a ich časti, stroje, elektrické zariadenia a výrobky z kovu, chemické výrobky. Najvýznamnejšími komoditami dovozu do SR sú stroje, vozidlá, elektrické zariadenia a výrobky z kovu.

Komoditná štruktúra ZO SR so spolkovou krajinou Porýnie – Falcko (predstavuje súčet TOP 5 komodít ZO SR-RIP)

Rok 2015			
Vývoz		Dovoz	
Hlavné tovarové skupiny	tis. EUR	Hlavné tovarové skupiny	tis. EUR
Stroje	63 211	Vozidlá a ich časti	103 859
Guma a plast	50 648	Chemické výrobky	64 088
Vozidlá a ich časti	47 409	Stroje	47 974
Textil	41 895	Prístroje na spracovanie dát, elektrické a optické výrobky	29 080
Elektrické zariadenia	29 802	Výrobky z kovu	26 365

Zdroj: Spolkový štatistický úrad, údaje k 21.4.2017

6. Ďalšie oblasti spolupráce medzi Slovenskou republikou a Porýním - Falckom

6.1 Spolupráca v oblasti školstva a vzdelávania, vedy a výskumu

Bilaterálne dohody medzi slovenskými a univerzitami v Porýní – Falcku, resp. vysokými školami.

(Pozn.: Informácie boli čerpané len z výročných správ krajského parlamentu vzhľadom na skutočnosť, že predmetnými údajmi MŠ SR nedisponuje. Daný fakt vychádza z autonómnosti vysokých škôl v SR.)

- spolupráca medzi Prešovskou univerzitou a Univerzitou Trier v rámci Dohody o spolupráci v študijných odboroch germanistika, kvantitatívna lingvistika a filozofia;
- kooperácia medzi Prešovskou univerzitou a Vysokou školou Koblenz v odbore sociálne vedy;
- Vysoká škola Mainz- University of Applied Sciences spolupracuje s Ekonomickou Univerzitou v Bratislave v oblasti študentskej výmeny;
- Inštitút pre mikrotechniku v Mainzi spolupracuje v oblasti vedeckého výskumu so spoločnosťou Clinical Research Associates & Consultants, s.r.o. - Výskum a experimentálny vývoj v oblasti technických a prírodných vied so sídlom v Bratislave;

6.2 *Krajania*

Spolková krajina Porýnie-Falcko je jedným zo štyroch konzulárnych obvodov (podľa veľkosti na 3. mieste), ktoré sú v teritoriálnej kompetencii GK SR Mníchov. Podľa štatistických údajov z „Statistisches Landesamt Rheinland Pfalz“ bazírujúcich na Centrálnom registri cudzincov, v tejto spolkovej krajine je oficiálne na pobyt prihlásených 1783 slovenských občanov. Komunita Slovákov v tejto spolkovej krajine nie je organizovaná. Požiadavky na konzulárne úkony z Porýnia-Falcka vo vzťahu ku GK SR v Mníchove potvrdzujú existenciu menšej komunity slovenských krajanov v danej spolkovej krajine. Konzulárnu agendu pre spolkovú krajinu v rámci platných kompetencií zabezpečuje aj honorárny konzulát SR v Štuttgarte. Pre informáciu dodávame, že v rámci štatistiky rímskokatolíckej cirkvi v jednotlivých diecézach spolkovej krajiny Porýnie-Falcko (Mainz, Speyer, Trier) je evidovaných spolu 2074 osôb slovenského pôvodu, ktorí platia cirkevnú daň (údaj z r. 2015).

Vypracovala: Nadežda Čisárová, Ľubomír Rybár
Mníchov, dňa 15. mája 2017